

Tautas lietišķās mākslas studija “Durbe” atzīmē savu 50. jubileju ar izstādi Tukuma Audēju darbnīcā

Šogad Tautas lietišķās mākslas studija “Durbe” atzīmē savu 50 gadu jubileju ar izstādi “Kā Tukumā tapa audējas. Audējām 50”, kas Tukuma Audēju darbnīcā (Tidaholmas ielā 3, Tukumā) apskatāma no 2024. gada 30. marta līdz 13. jūlijam. Izstāde veidota kā ieskats Tukuma audēju darbības vēsturē. Apskatāms TLMS “Durbe” dalībnieču labākais veikums no pirmsākumiem līdz pat mūsdienām. Vienkopus aplūkojami darbi, kas tapuši laikā no 1974. līdz pat 2024. gadam un parāda Tukuma novada audēju spēcīgās, vēsturiskās etnogrāfiskās tradīcijas, tradīciju pārmantojamību, meistarību un radošumu. Tāpat arī izstādē eksponēti priekšmeti no Tukuma muzeja krājuma.

Izstādē “Kā Tukumā tapa audējas. Audējām 50” apmeklētājiem parādītas dažādās tehnikas, krāsu spektrs, zināšanu pielietojums, izpildījuma līmenis, pārliecība par amata prasmēm un iemaņām, kā arī redzams pašizglītošanās un mācību process. Izstādē ir iespējams saskatīt audēju sīkstumu un neatlaidību pilnveidoties un saglabāt senās etnogrāfiskās tradīcijas. Kā arī spēju pastāvēt, mainoties dažādām valsts iekārtām Latvijā, tostarp audēju bāzēšanās vietām – skolotājas Ilgas Bērziņas atvēlētajā telpā viņas mājā Talsu ielā, Tukuma muzeja telpās Smilšu ielā 42 un visbeidzot Tukuma muzeja Tukuma Audēju darbnīcas telpās Tidaholmas ielā 3.

Audēju pulciņa pirmsākumi meklējami 1974. gadā, kad Tukuma audējas vienkopus sapulcējās Tukuma mākslas un novadpētniecības muzejā (tagad Tukuma muzejs), sētas mājā Dārza ielā 11/13, Tukumā, un savu meistarību sāka attīstīt, aužot vien dažās stellēs. Izstādē skatāmi toreizējā aušanas pulciņa pirmsākumu darbi. Pirmā pulciņa vadītāja bija Skaidrīte Sarkane, bet neilgi pēc tam pulciņu vadīja (1974–1995) viena no pirmajām Latvijas Tautas daiļamata meistarēm Dzidra Erca, kura pievērsās pētniecībai un auda tautastērpus, rosināja arī pārējās audējas tam pievērsties un sāka mērķtiecīgi veidot Tukuma un apkārtnējo pagastu etnogrāfijas kolekciju.

Izstādes darbos ir saskatāma katras audējas profesionāla izpratne par krāsu un kompozīciju, mīlestība pret aušanu un arī citiem rokdarbu veidiem, kā izšūšanu, tamborēšanu, knipelēšanu. Apskatāmi arī dažu dalībnieču citu amatu darbi – keramika un pinumi. Izstādi papildina Tukuma muzeja krājuma sienas pulksteņi, kas iezīmē nepārtraukto laika ritumu.

Laika gaitā ir bijušas vairākas studijas vadītājas un katra no viņām ir devusi savu pienesumu etnogrāfijas tradīcijas uzturēšanā un pilnveidošanā. No 1998. gada pulciņu vadīja jaunā un dzirkstošā Inita Dzalbe. Viņas vadībā pulciņš 1999. gadā ieguva Tautas Lietišķās mākslas studijas “Durbe” (turpmāk – studija) nosaukumu. I. Dzalbe paralēli etnogrāfisko tradīciju studijām rosināja audējas apgūt jaunas tehnikas. Šo ievirzi turpināja talantīgā Zane Neilande-Sieradzka, kura studiju vadīja no 1999. gada līdz 2004. gadam un vienu gadu no 2016. gada – veicinot jaunrades procesu, pievērsot uzmanību audumu krāsošanai, apdrukāšanai, apgleznošanai, tērpu dizainēšanai un darināšanai, aksesuāru

izgatavošanai. No 2004. gada līdz 2015. gadam studiju vadīja Agita Pumpure, kura iemācīja audējas pamatīgāk pievērsties etnogrāfijai, seno tradīciju izpētei, vēsturisko audumu darināšanai un krāsošanai ar augu krāsvielām. No 2017. gada līdz šim studiju vada Tukuma Audēju darbnīcas vadītāja Vineta Šulca. Viņas vadībā audējas paralēli arheoloģisko un etnogrāfisko tradīciju studijām apgūt jaunas tehnikas un paņēmienus, eksperimentējot ar tradicionālo un mūsdienīgo aušanā un citos rokdarbos. Viņai palīdz zinošā un meistarīgā Agrita Kunkulberga. Studijā ir 40 stelles, kurās darbojas ap 50 audējām.

Izstāde apskatāma Tukuma Audēju darbnīcā no 2024. gada 30. marta līdz 13. jūlijam.

Par Tukuma Audēju darbnīcu

Tukuma Audēju darbnīca ir vieta darbīgiem un radošiem cilvēkiem, kas vēlas apgūt un attīstīt aušanas prasmes un citus rokdarbu veidus, izzināt etnogrāfiskās tradīcijas, tekstīliju tapšanas procesu, iepazīt tautastērpu darināšanas un valkāšanas niansas, kā arī radoši izpausties, darinot savu tautastērpu vai kādu citu tekstīliju. Klātienē apskatāmas vairāk nekā 40 stelles, tai skaitā 19.gs. mehāniskās – trizuļu un sviru – stelles, 20. gadsimta sākuma pusautomātiskās jeb Vilumsona stelles.

Audēju darbnīcas paspārnē darbojas Tautas lietišķās mākslas studija „Durbe”. Dalībnieces īpašu uzmanību pievērš tautastērpu pētniecībai un izgatavošanai, radot etnogrāfisko tērpu kolekcijas Tukuma muzeja krājumam.

Tukuma Audēju darbnīca

Vineta Šulca, vadītāja

Tidaholmas iela 3, Tukums

T: 25622267

audejudarbnica@tukumamuzejs.lv

www.tukumamuzejs.lv

Facebook: TukumaAudejuDarbnica

Darba laiki

No otrdienas līdz sestdienai: 10.00–17.00

Bilešu cenas

Pensionāriem – 1.00 EUR, pieaugušajiem – 1.50 EUR, skolniekiem un studentiem – bezmaksas.

Pielikumā:

Foto: TLMS “Durbe” kolektīvs, Tukuma muzeja foto

Afiša

Informāciju apkopoja:

Tukuma muzeja

Komunikācijas nodaļa

Tālr.: (+371) 20247001

E-pasts: pr@tukumamuzejs.lv

Sekoiet aktualitātēm www.tukumamuzejs.lv. Twitter: [Tukumamuzejs](#). Facebook: [Tukuma muzejs](#), [Tukuma Mākslas muzejs](#), [Durbes pils](#), [Mākslas galerija „Durvis”](#), [Tukuma Pils tornis](#), [Tukuma Audēju darbnīca](#), [Pastariņa muzejs](#), [Džūkstes Pasaku muzejs](#).